پالایش احادیث تقیه ای در وزان ادعای پالایش احادیث کذب توسط اصحاب

چند روایت دیگر هم آوردهاند؛ ظاهراً دیروز هم خواندم. در ادامه روایت میفرمایند:

«فانظر إلى صراحة هذا الخبر في اختلاف أجوبته عليه السلام في مسألة واحدة في مجلس واحد و تعجب زرارة»؛ خب زراره تعجب کرده. از اصحاب فقیه هست و سر در میآورد. ابتدا دو-سه نکته را فهرست وار عرض میکنم تا به اصل بحث برسیم.

نکته اول، اینکه در فرمایش خودشان در صفحه نهم هست؛ چون صاحب حدائق محدث هستند، مبنای ایشان این است: میگویند به سند روایت گیر ندهید. چرا؟ چون علماء شیعه چه خون دلهایی خوردند! درست است که در روایات به ائمه دروغ میبستند اما نه اینکه این دروغ ها را بزرگان علماء شیعه برای ما که آینده شیعه هستیم، جا گذاشته باشند. آنها تنقیح کردهاند. زحمت کشیدهاند، خون دل خوردهاند. اگر یادتان باشد، شیخ اعظم انصاری هم دررسائل این را تأیید کردند؛ اما به این صورت: فرمودند تمامش قطعی الصدور نیست اما انصاف این است که جلّش ای معظمش صادر شده. یعنی روایاتی که از دست علماء به دست ما رسیده، اینکه قطعی الکذب باشد و دروغ باشد، خیلی کم است. اینکه بگوییم تمامش قطعی الصدور است، بعضی اخباریین میگویند؛ بنابراین اصل این قضیه هست؛ صاحب حدائق هم آن را پر طمطراق بیان میکنند که گیر به سند ندهید.

شاگرد: خلاصه فرمایششان این است که هر چه به ما رسیده حجت است ای قطعی الصدور است؟

استاد: به نظرم تصریح میکنند که قطعی الصدور است. از محدثین که معروف است. شاید میگویند قطعی الصدور است. مرحوم شیخ از ایشان نقل کرده بودند. در رسائل هست «علی ما توهمه بعض الأخباريين»[1]. همان جا در پاورقی به صفحه هفده حدائق آدرس میدهند. شیخ انصاری میفرمایند:

> **فالذي يقتضيه النظر - على تقدير القطع بصدور جميع الأخبار التي بأيدينا، على ما توهمه بعض الأخباريين، أو الظن بصدور جميعها إلا قليلا في غاية القلة، كما يقتضيه الإنصاف ممن اطلع على كيفية تنقيح الأخبار وضبطها في الكتب[2]**

در پاورقی به الفوائد المدنیه، هدایة الابرار و حدائق آدرس می‌دهند. قطع به صدور جمیع را آدرس می‌دهند. بعد خودش شیخ می‌فرمایند: **«أو الظن بصدور جميعها إلا قليلا في غاية القلة»**؛ تعبیر شیخ از معظم هم بالاتر است. **«كما يقتضيه الإنصاف ممن اطلع على كيفية تنقيح الأخبار وضبطها في الكتب».**

علی ای حال صاحب حدائق خیلی پر رنگ این را می‌فرمایند. بنابراین می‌گویند در فضای بحث کلاسیک به سند گیر ندهید. نگویید که سند فلان است، ضعیف است. این حرفها نیست. این روایت صادر شده است. خب پس چرا اختلاف دارد؟ می‌گویند «لالقاء الخلاف». خب عامه که قول ندارند؟! ندانسته باشند. به عبارت دیگر تمام بار اختلاف احادیث را به گردن گوینده انداختند؛ یعنی صدورش مسلم است، گوینده می خواسته اختلاف بیاندازد. فقط می خواسته اختلاف بیاندازد. هیچچیز دیگری مقصود نبوده.

آن چه که من عرض کردم، این بود: اگر می‌خواستند اختلاف بیاندازند، عین همین فرمایش شما در تقیه هم آمده. چه روایاتی متعددی در زمان خود معصومین هست! اینها شوخی است؟! شما می‌گویید همان زمان چقدر زحمت کشیدند، از هشام، از ویونس حدیث می‌آوری...؛ خب ما هم از کافی و ... مفصل حدیث می‌آوریم. تا یک مسأله را سؤال می‌کرد، سائل آن را نزد اصحاب می‌گفت. فوری می‌گفتند «اتقاک»؛ این را رها کن، حضرت تقیه کرده‌اند. شرائطی نبوده که حضرت جواب را بدهند. یعنی در همان زمان، خود شیعه احادیثی را که «اعطاک من جراب النوره»، احادیث «اتقاک» را پالایش می‌کردند و جدا می‌کردند. خب چطور برای روایات دروغ گو فکر کرده‌اند، اما برای تقیه فکر نکرده‌اند؟! تقیه هم پالایش شده.

---

[1] فرائد الأصول نویسنده : الشيخ مرتضى الأنصاري جلد : ۴ صفحه : ۱۳۰

[2] همان

بازبینی #1
ایجاد شده 18 آوریل 2026 12:06:39 توسط ... .
به روزرسانی شده 18 آوریل 2026 12:08:18 توسط ... .